

Til
alle menighedsrådsformænd
i Falster Provsti

tlf. 21 69 20 00
falster.provsti@km.dk

J. nr. 2024-47239

Referat fra Formandsmøde

Tirsdag den 6. maj 2025, kl. 19.00 i salen, Klosterstræde 3, 4800 Nykøbing F.

Deltagere: Formand Jørgen Jensen og Palle Jacobsen (Nykøbing F.), næstformand Rebekka F. Nedergaard og PU-formand Steen Henriksen (Tingsted), formand Gert Larsen (Ønslev-Eskilstrup), formand Henriette Lanter-Mortensen og næstformand Pia S. Petersen (Nordvestfalster), formand Tania Gliese Petersen (Torkilstrup-Lillebrænde), formand Anders Lejre (Gundslev), næstformand Torben Winkler (Stubbekøbing), formand Erland Rasmussen (Maglebrænde), formand Anny Hansen (Aastrup), formand Anne-Grethe Andersen (Horbelev), formand Merete Møller Hansen (Falkerslev), formand Tommy Raahaug (Karleby-Horreby-Sønder Alslev), formand Knud Brusgaard Nielsen (Nørre Ørlev-Systofte), Kasserer Heinrich Juncher (Sønder Kirkeby), formand Søren Bjerregaard (Idestrup), formand Jens Erik Boesen og sognepræst Anders Martin Lauritsen (Væggerløse), Formand Søren Winther Nielsen og næstformand Anders Thor Jørgensen (Skelby-Gedesby-Gedser), PU-medlemmer Connie Zlatevski og Hans Nielsen.

Stiftsjurist Trine Frydkjær Paulsen deltog i begyndelsen af mødet til og med punkt 3.

1. Salme og velkomst, ved formanden for provstiudvalget

- *Formand Steen Henriksen bød velkommen*

2. Præsentation af repræsentanterne fra menighedsrådene

- *Præsentationsrunde blev gennemført*

3. Repræsentation fra stiftet – Ved stiftsjurist Trine Frydkjær Paulsen

- Gennemgang af Lolland-Falsters Stifts organisation, som består af:
  - 58 menighedsråd, 4 provstier, 89 sogne, 58 præster, 108 kirker samt 317 valgte menighedsrådsmedlemmer.
- Gennemgang af Folkekirkens struktur, som består af 4 niveauer:
  - Sognet: menighedsråd og præster
  - Provstiet: provstiudvalg og provster
  - Stiftet: Stiftsråd, Stiftsøvrighed og Biskop
  - Centralt: By-, Land- og Kirkeministeriet
- På menighedsrådsniveau blev følgende gennemgået:
  - Menighedsrådsløftet
  - Hvad er et menighedsråd? Det er en offentlig myndighed, der har ansvaret for at drive den lokale folkekirke. Skal skabe de bedste vilkår for evangeliets forkyndelse. Menighedsrådet har ansvaret for kirkens administrative og kirkelige anliggender, økonomi, bygninger og arbejdsgiverforhold – Ansvar for at drive den lokale kirke.
- Gennemgang af Menighedsrådets virke som offentlig myndighed, der skal følge love og regler, der gælder for folkekirken og offentlige myndigheder, f.eks. Lov om menighedsråd, Lov om folkekirkens økonomi, Lov om offentlig forvaltning og Forvaltningsloven.
- Gennemgang af menighedsrådets brug af kirkekassens midler: Midlerne må kun bruges på kirkens formål, dvs. sognets kirkelige og administrative virksomhed samt gode vilkår for evangeliets forkyndelse, jf. §2 i lov om folkekirkens økonomi, [Bekendtgørelse af lov om folkekirkens økonomi](#).

- Gennemgang af forsvarlig økonomisk forvaltning, herunder menighedsrådets overordnede ansvar for at leve op til kravet om forsvarlig økonomisk forvaltning.
- Vejledning i håndtering af anmodninger om aktindsigt.
- Vejledning i håndtering af et menighedsrådsmedlems inhabilitet.
- Gennemgang af formandens rolle i forbindelse med afholdelse af menighedsrådsmøder samt mellem møder.
- Menighedsrådene er velkomne til at kontakte personalet på stiftet:
  - Stiftsadministration: lfstift@km.dk eller 54 85 02 11
  - Bispesekretær Louise V. Andersen: lva@km.dk eller 54 84 07 11
  - HR-konsulent Lone S. Mortensen: lsm@km.dk eller 54 84 07 03
  - Jurist Trine Frydkjær Paulsen: trfp@km.dk eller 54 84 07 08
- Lolland-Falsters Stift sender kun mails til sognenes sognepostkasser og fortrolighed postkasser. Medlemmers egne gmail og andre mailadresser benyttes ikke af sikkerhedsmæssige årsager. Sognepostkassen er integreret i et sikkert system samt virker som menighedsrådets arkiv. Husk altid at sende fra jeres sognepostkasse, når der sendes mail til stiftet.

4. Økonomi:

- Regnskab 2024
  - Samtlige regnskaber er afleveret til tiden, dvs. senest 1. april 2025.
  - Senest den 15. september 2025 modtager menighedsrådet revisionsprotokollat fra revisor.
  - Senest den 15. oktober 2025, skal menighedsrådet have forholdt sig til revisionsprotokollatet i et menighedsrådsmøde. Dvs. tage stilling til evt. bemærkninger og håndteringen af disse. Bemærkningerne skal indskrives i menighedsrådets referat. Husk at underskrive protokollatet. Det underskrevne protokollat samt MR's stillingtagen til revisors bemærkninger skal fremsendes til provstiudvalget og lægges i Kirkeportalen.
  - Provstiudvalget skal ikke godkende regnskaberne, men skal i forbindelse med sit tilsyn følge op på provstirevisors erklæring, revisionsprotokollat og menighedsrådets eventuelle bemærkninger. Dette tilsyn foretages inden udgangen af 2025.
- Budget 2026
  - De foreløbige drifts- og anlægsrammer er fremskrevet med 0% og er meldt ud i økonomiportalen den 25. marts 2025, jf. PU's skrivelse af 10. marts 2025.
  - Menighedsrådenes budgetbidrag skal være afleveret i økonomiportalen senest den 15. juni 2025.
  - PU behandler de indkomne budgetbidrag på PU-mødet den 12. august 2025 og de fremlægges for menighedsrådene på det offentlige budgetsamråd den 12. august 2025 kl. 19.00 i Lindeskovkirken.
  - De endelige rammer for budget 2026 udmeldes senest den 15. september 2025.
  - Det endelige budget skal være behandlet og godkendt i menighedsrådets møde senest den 15. november 2025, hvor budgettet ligeledes skal være afleveret i økonomiportalen.
- Kvartalsrapporter 2025
  - Kvartalsrapporter skal jf. Cirkulære om folkekirkens lokale kassers budget, regnskab og revision m.v. (Til menighedsråd, provstiudvalg, bestyrelser for selvstændige juridiske enheder og stiftsadministrationer m.v.) § 11, fremsendes til provstiudvalget senest 2 måneder efter kvartalets udløb. Til kvartalsrapporterne skal der altid vedlægges bemærkninger! Dvs. bemærkninger til formål, som procentvis er afvigende i forhold til budgettet. Årsager til afvigelser skal oplyses. Hvis MR ingen bemærkninger har, skal dette også meddeles! Kvartalsrapporten skal oplægges i Kirkeportalen. Bilag i form af bemærkninger samt referat fra MR's møde, hvori kvartalsrapporten er godkendt, skal også oplægges i Kirkeportalen. HUSK formand og kasserer skal underskrive kvartalsrapporterne.

- Reserven, ansøgning om og grundlag for bevilling
  - Reserven udgør pt. maksimum 5% af provstiets ligningsbeløb, jf. [Bekendtgørelse af lov om folkekirkens økonomi](#) § 7, stk. 3.
  - Reservemidlerne skal være ansøgt og bevilget af PU inden anvendelse! Dvs. der må ikke igangsættes arbejder eller foretages anskaffelser forud, for så efterfølgende, at søge om og håbe på, at der bevilges del i reservemidlerne.
  - En ansøgning om reservemidler skal altid indeholde oplysninger om hvad der søges midler til og begrundelse for, hvorfor menighedsrådet ikke har mulighed for selv at dække udgiften. Ansøgningen skal vedlægges dokumentation i form af indhentede tilbud, på arbejder/anskaffelser, som der søges midler til samt en økonomisk opgørelse over menighedsrådets økonomiske situation.
  - PU bevilger menighedsrådene midler fra reserven ud fra et grundlæggende kriterie om, at midlerne er til dækning af pludseligt opstået uforudsete og ubudgetteret udgifter.
  - Der skal tages stilling til reservens størrelse på budgetsamrådet den 12. august 2025. Jf. Bekendtgørelse af lov om Folkekirkens økonomi § 5, stk. 6, kan budgetsamrådet beslutte, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve, der overstiger 5% af ligningsbeløbet.
- Brug af frie midler og ikke forbrugte projekt- og anlægsmidler
  - Inden **brug af frie midler**, skal der fremsendes ansøgning til PU om tilladelse herom.
  - **Projekter:** Når et projekt er afsluttet, udarbejdes et regnskab for projektet. Regnskabet fremsendes til provstiudvalget. Menighedsrådet kan søge PU om tilladelse til at benytte midler fra et evt. overskud til andet formål. Det er provstiudvalget, der træffer beslutning om, hvad der skal ske med midlerne fra et evt. overskud.
  - **Anlægsarbejder:** Når et anlægsprojekt er afsluttet, udarbejdes et regnskab for projektet. Regnskabet fremsendes til provstiudvalget. Menighedsrådet kan søge PU om tilladelse til, at benytte midler fra et evt. overskud til andet formål. Det er provstiudvalget, der træffer beslutning om, hvad der skal ske med midlerne fra et evt. overskud.

5. GIAS (GravstedsIndbetalings- og AdministrationsSystem) – genberegning af takster for 2026 - Herunder helheds- og udviklingsplaner for kirkegårde, er det noget, menighedsrådene ser på?

- Budgetudvalget har fået genberegnet GIAS-taksterne, som skal være gældende for 2026. Beregningen er foretaget af konsulent Peder Gundersen.
- PU er blevet opmærksom på, at der benyttes takster/priser, udover de af budgetudvalget beregnede. Disse takster/priser skal indlægges i GIAS således, at vi sikrer, at de hvert år bliver fremskrevet. MR vil modtage henvendelse herom, og anmodning om, at disse takster/priser bliver indlagt i GIAS senest medio september 2025.
- PU er i forbindelse med genberegningen af GIAS-taksterne, blev gjort opmærksom på, at der flere steder passes gravsteder, som er udløbet. Dvs. der passes gravsteder, hvortil der ingen indtægt er. Dette er økonomisk u hensigtsmæssigt.
- Gravstedskapitalerne er stærkt for nedadgående, dvs. at menighedsrådene indenfor en periode på 5-10 år, vil miste en væsentlig indtægtskilde. Det er derfor vigtigt allerede nu, at få fokus på kirkegårdene. Hvordan er de indrettet? Hvordan er økonomien dvs. udgifter versus indtægter? I den forbindelse, vil det være hensigtsmæssigt at få lavet pleje- og udviklingsplaner for kirkegårdene.

6. Tidsregistrering – hvordan går det med det?

- Tilbage meldingen fra salen var, at der er styr på det.

7. Hvornår skal provst/stift involveres i forbindelse med vedligeholdelse af kirker?

- A4-folder over "Hvem må hvad, når menighedsrådet vil" blev uddelt. Kan findes på FIN, <https://folkekirkensintranet.dk/skabeloner/skabelon/skabelon-bygninger-og-kirkegrde#filebank>

8. Den grønne omstilling – hvordan arbejdes der med den i sognene?

- Flere emner blev drøftet, herunder etablering af solceller til opsamlingsbatterier, som kan benyttes til elektriske værktøjer/maskiner.
- Jævnfør bekendtgørelse nr. 181 af 05/03/2020 om forberedelse til og etablering af landestander i forbindelse med bygninger § 3, er der pr. 1. januar 2025 krav om, at der skal være opsat mindst 1 ladestander ved offentlige bygninger med mere end 20 parkeringspladser, dvs. ved P-plads nr. 21. Der er indgået et samarbejde mellem Roskilde og Lolland-Falsters Stifter om projektet. Bestyrelsen afventer svar på spørgsmål, som er sendt til Kirkeministeriet. Viborg stift har haft projektet i udbud for hele stiftet, men ingen aktører har budt på opgaven.
- I forbindelse med opsætning af ladestander ved præstegårde, er det menighedsrådet der afholder udgiften fra skel til udtag. Udgiften til selve ladeboksen skal sognepræsten afholde.

9. Syn

- Menighedsrådenes årlige syn er såkaldte "mangel syn", dvs. de omfatter manglende vedligeholdelse og udbedring af skader på bygningernes tag og fag samt konstatering af skimmelvækst og borebilleangreb i f.eks. tagværk og orgler.
- Anskaffelser i f.eks. forbindelse med grøn omstilling – f.eks. solceller – og ønske om ændring af diverse forhold/indretninger i kirken, på kirkegården eller i sognets tjenestebolig samt anskaffelser af f.eks. dåbsfad, maskiner til brug på kirkegården m.m. er såkaldte "ønsker". Disse ønsker skal indgives som ønsker til budgetbidraget og ikke anføres i synsprotokollerne.

10. Nyt fra Kirkeministeriet om menighedsrådenes arbejdsopgaver og ansvarsområde

- Kirkeministeriet har den 8. april 2025 udlagt en rapport med anbefalinger til ændringer i menighedsrådets arbejde på FIN: [Anbefalinger lægger op til største ændringer i menighedsrådsarbejdet i tre årtier - Nyheder - Site](#) – rapporten er vedhæftet dette referat.
- Der lægges blandt andet op til, at provstierne skal overtage administrationen af præsteboligerne. En forsøgsordning vil blive iværksat i 2027, hvor enkelte provstier i Danmark udtales til at deltage.
- Der lægges op til, at kontaktperson betegnelsen ændres til personaleansvarlig. Der indføres et obligatorisk 3-dags kursus for den personaleansvarlige.
- Der lægges op til ændring af menighedsrådenes valgperioden således, at den først starter pr. 1. januar.
- Der ligger forslag om muligheden for udelukkelse af et medlem af menighedsrådet udvides til situationer, hvor et medlems adfærd vedholdende skader arbejdsmiljøet i sognet samt at fratræde enkeltmandsposter for resten af funktionsperioden i de samme situationer.

11. Provsti.dk/falster og FIN

- FIN er Folkekirkens Intranet. Her ligger vejledninger og skabeloner til brug for menighedsrådets arbejde. Kirkeministeriet, Landsforeningen af menighedsråd samt stifter, ligger meddelelser og nyheder på FIN. Det er vigtigt, at jævnligt at holde sig opdateret via FIN.
- På <https://provsti.dk/falster> har vi samlet nogle af de emner, som menighedsrådene skal være opmærksomme på:
  1. Provstiudvalgets referater fra PU-møder, budgetsamråd og formandsmøder
  2. Fakta – god viden til MR's arbejde: herunder nærmere vejledning indenfor økonomi, syn og årshjul
  3. Oplysninger om hvornår kontoret er lukket på grund af f.eks. ferieafvikling
  4. Vejledende honorarsatser

5. *Elektroniske blanketter til de årlige syn over kirker, kirkegårde og præstegårde*

- *Den 23. januar 2025 har PU fremsendt mail med opsamling på Intromødet den 21. januar 2025 til menighedsrådenes sognepostkasser. Der er vedhæftet cirkulærer og bekendtgørelser samt nærmere vejledninger til MR's arbejde.*

12. Gensidig orientering, herunder

- *Status efter valget – Opstarts erfaringer; hvad var godt? Hvad kan/bør forbedres?*
  - *Ingen bemærkninger*
- *Er det stadig bygninger, personale opgaver og økonomi, der kræver (for) meget af menighedsrådene?*
  - *Ja. Der er forslag i Kirkeministeriets rapport til forenkling af nogle af opgaverne samt opfordring til samarbejder jf. Menighedsrådsloven § 42.*
- *Større anlægsarbejder i sognene*
  - *Tingsted: Ønske om et sognehus på kirkegården*
  - *Tingsted: Ønske om tækning af præstegården samt udbedring af skadet skotterender.*
  - *Aastrup: Ønske om anlæggelse af flisegang ved kirken. Flisegangen skal i første omgang anlægges fra P-pladsen til våbenhuset, pris overslag kr. 700.000,-. I anden runde ønskes den forlænget til graverhuset.*

13. Provsti-medarbejder

- *Skal blandt andet facilitere samarbejder mellem sognene og ERFA-grupper og på sigt varetage administrationen af tjenesteboliger.*
- *Provstiudvalget vil på budgetsamrådet tage emnet op, og komme med mere konkret arbejdsbeskrivelse.*
-

14. Erfagrupper for gravere, formænd og kontaktpersoner – kan det have menighedsrådenes interesse?

- *Der blev ikke givet nogen bemærkninger eller udtryk for modvilje fra salen.*

15. Valg til Provstiudvalg

- *Der skal være valg både til provstiudvalg og stiftsråd til efteråret. Der er endnu ikke kommet nærmere vejledning fra Kirkeministeriet.*
-

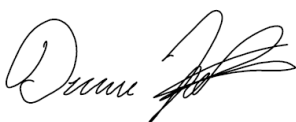
16. Eventuelt

- *Intet at bemærke*

17. Afslutning, salme og fadervor

- *Provsten takkede for et godt, om end lidt langt møde.*

Med venlig hilsen
p.u.v.

Dennis Jelstrup
Provst